

Dosarul nr. 2ra-458/2021

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. VI. Schibin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S.Procopciuc, E.Grumeza, N.Chircu)

ÎNCHEIERE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Vitalie împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuratură și instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 23 mai 2019, Rusu Vitalie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat încasarea sumei de 153 767,23 lei cu titlu de compensare a prejudiciului material, a sumei de 12 091,40 lei cu titlu de valoarea coeficientului de inflație și suma de 66 000,00 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, iar în total suma de 231 858,63 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, din anul 2001 a început activitatea în cadrul Poliției Republicii Moldova, iar la data de 05 martie 2013 a fost numit în funcție de șef al Sectorului de poliție nr. 5 al Inspectoratului de poliție Bălți al IGP al MAI.

Ulterior, la 15 august 2013, prin ordinul nr. 319 of, emis de către IGP, în conformitate cu prevederile art.47 al.1 lit. n) al Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutului polițistului, a fost dispusă încetarea contractului individual de muncă, în legătură cu condamnarea sa în temeiul unei sentințe judecătorești definitive.

A indicat că, drept temei pentru emiterea ordinului de încetare a contractului de muncă a servit decizia Curții de Apel Bălți din 29 mai 2013, prin care reclamantul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.XXXXX, cu aplicarea pedepsei de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activitatea în cadrul MAI pe un termen de 3 ani. Prin aceeași decizie s-a dispus și casarea totală a sentinței Judecătoriei Bălți din 27 iunie 2012, prin care, reclamantul Rusu Vitalie a fost achitat de învinuirea adusă cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.

XXXXX, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din data de 01 aprilie 2014, decizia Curții de Apel Bălți din 29 mai 2013 a fost casată și dispusă rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Bălți.

Reclamantul a indicat că la data de 25 noiembrie 2015, în mod repetat, Curtea de Apel Bălți prin decizia sa a dispus casarea totală a sentinței instanței de fond și a condamnat reclamantul în baza art. XXXXX la pedeapsa cu închisoarea pe un termen de cinci ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activitate în cadrul MAI pe termen de trei ani.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2016 s-a admis recursul ordinar declarat de către reclamant, fiind casată total decizia Curții de Apel Bălți din 25 noiembrie 2015, și a fost menținută sentința Judecătoriei Bălți din 27 iunie 2012, prin care reclamantul (inculpatul) Rusu Vitalie a fost achitat de sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. XXXXX, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Sentința de achitare pronunțată în privința reclamantului a devenit definitivă și irevocabilă la data de 14 iunie 2016.

A indicat reclamantul că pe perioada cât a derulat procesul penal adică din data de 15 august 2013 și pînă la 14 iunie 2016, ultimul a fost privat de salariul aferent funcției deținute, ce constituia unica sursă de existență a sa, valoarea medie a căruia constituia 5852,00 lei.

În rezultatul casării deciziei ilegale de condamnare, reclamantul s-a adresat în ordinea prevăzută de lege cu cerere prin care a solicitat restabilirea în funcție, cererea fiind respinsă. Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 iunie 2016 a fost restabilit în funcție, însă atmosfera de la locul de muncă era creată într-o manieră că în cele din urmă a fost nevoit să demisioneze.

Pe parcursul derulării procesului penal, timp de cinci luni a activat la XXXX, în perioada de timp ale lunilor ianuarie-iulie 2014 a activat la XXXXX, iar, începând cu data de 03 august 2015 și pînă în prezent activează la XXXXX având un salariu mediu de 2 135,00 lei. În total, pe parcursul desfășurării procesului penal reclamantul a beneficiat de drepturi salariale în mărime de 39 348,77 lei.

A relatat că, în urma tragerii ilegale la răspundere penală a fost privat de drepturi salariale în sumă totală de 153 767,23 lei, formată din diferența dintre veniturile de la locul de muncă pentru 33 luni și suma de 39 348,77 lei, provenită de la alte locuri de muncă. Justifică acest drept al său prin prevederile art. 7 lit. „a” din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998.

A precizat că urmare a acuzării sale ilegale și absolut neîntemeiată în comiterea unei infracțiuni, a suferit mult, iar în conformitate cu prevederile art. 10 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 în cazurile specificate la art. 6 apare dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de lege, care prin art. 11 reglementează și criteriile de determinare a acesteia. Reieșind din aceste considerente reclamantul solicită încasarea prejudiciului moral în mărime de 66 000,00 lei, având în vedere că cuantumul lunar al prejudiciului moral ar fi egal cu 2000,00 lei sumă care urmează a fi raportată la 33 luni de durată a procesului penal, timp în care a avut de suferit atât reclamantul cât și familia sa.

A solicitat reclamantul admiterea cererii de chemare în judecată în temeiul prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a

prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 04 iunie 2020 s-a admis parțial acțiunea depusă de Rusu Vitalie împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuratură și instanțelor judecătorești. S-a încasat de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Rusu Vitalie suma de 20 000 lei cu titlu de recuperare a prejudiciului moral, suma de 153 007, 23 lei cu titlu de compensare a prejudiciului material, suma de 10 470,31 lei cu titlu de coeficient al ratei inflației a salariului, iar în total suma de 183477,54 lei. În rest acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova. S-a respins apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 04 iunie 2020.

În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că, reclamantul Rusu Vitalie a fost învinuit de către organul de urmărire penală în comiterea infracțiunii prevăzută de 309/1 alin.(3) lit.a) Cod penal, iar ulterior prin decizia Curții de Apel Bălți din 29 mai 2013, reclamantul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. XXXXX la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activitate în cadrul MAI pe termen de 3 ani, executarea pedepsei fiind suspendată pe perioada de probațiune de 3 ani în temeiul art. 90 Cod penal.

În legătură cu sentința (sub formă de decizie) de condamnare, reclamantul a fost eliberat din funcție, fiind stabilit ulterior prin hotărâre judecătorească irevocabilă, că eliberarea din funcție a fost ilegală.

Statutul de condamnat, astfel instituit, a fost atribuit reclamantului pînă la achitarea sa prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2016, irevocabilă din momentul pronunțării. Totodată, reclamantul Rusu Vitalie, de la începerea urmăririi penale și pînă la achitarea sa, a avut aplicată măsura preventivă: declarație de a nu părăsi localitatea sau țara.

Conform art. 11 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luîndu -se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvîrșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

La caz, instanța de apel a relevat că, răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, care urmează să se determine de către instanța judecătorească, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei, ținîndu-se cont de persoana reclamantului și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție. Totodată, la aprecierea prejudiciului moral, se ia obligatoriu în

considerație principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproportionată cu sumele acordate în spețele similare.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Totodată, instanța de apel prin prisma celor enunțate și ținând cont de criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel, încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului moral cauzat, fiind menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată, a conchis că cuantumul compensației pentru prejudiciu moral determinat de către instanța de judecată în mărime de 20 000 lei este adecvat situației create, iar revendicările lui Rusu Vitalie în mărime de 66 000 lei, sunt exagerate, lipsite de temei justificativ.

În speță, instanța de apel a reiterat că, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral instanța a reieșit din apreciere justă și pertinentă a complexului material probator, a dat o evaluare adecvată daunei morale compensatoare, având în vedere, în principal, criteriile referitoare la consecințele suferite pe plan psihic, gravitatea și caracterul acestora, sentimentul de afectare a personalității sale morale.

Mai mult, instanța de fond corect a reținut faptul că, condamnarea penală a reclamantului a manifestat un caracter considerabil de afectarea a drepturilor și intereselor legitime ale reclamantului, fiind produse consecințe grave pentru reclamant pentru o perioadă de circa 3 ani, manifestate prin: faptul condamnării la închisoare, deși cu suspendarea executării pe termen de probațiune, înregistrarea antecedentelor penale, eliberarea din serviciu, afecțiune emoțională, afectivitate financiară de pe seama rămânerii fără locul de muncă, etc. Însă, nu a fost constatate cauze, prin care reclamantul/intimat să fi fost supus suferințelor fizice, nu a fost supus măsurilor de reținere, arest sau detenție la executarea pedepsei. Ba mai mult, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea, cu stabilirea unui termen de probațiune.

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut că, instanța de judecată corect a apreciat gradul și caracterul suferințelor apelantului, dând o apreciere eficientă circumstanțelor în care a fost cauzat prejudiciul, constatând că, reclamantul pe parcursul timpului cât a avut statut de bănuț, nu a fost privat de libertate, însă a avut aplicată măsura preventivă: de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, stabilind astfel cuantumul prejudiciului moral, a acordat reclamantului o recompensă bănească în mărime de 20 000 lei, care în viziunea instanței de apel reprezintă o recompensă echitabilă, care ar aduce o satisfacție proporțională suferințelor și trăirilor psihice suportate de către apelant, urmare a atragerii ilegale la răspundere penală și temeuri de încasare a unei sume mai mari în beneficiul reclamantei instanța de apel nu a stabilit.

În conexiunea celor expuse, instanța de apel a conchis că instanța de fond justificat s-a pronunțat asupra admiterii parțiale a acțiunii, iar argumentele invocate de către Procuratura Generală a RM și Ministerului Justiției al RM care după conținutul său sunt asemănătoare, insistând asupra netemeinicii pretențiilor

reclamantului, care invocă totodată că, în speță nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 – sunt neîntemeiate și nefondate, fiind corect analizate de instanța de fond, care a ținut cont de natura dreptului lezat, de durata desfășurării urmăririi penale, de statutul reclamantului, precum și de faptul că în privința reclamantului nu a fost aplicată măsura preventivă – arest preventiv, fiind reținut faptul că suma solicitată cu titlu de despăgubire morală a fost exagerată și neechitabilă suferințelor suportate, din care cauză a fost redusă.

La 01 februarie 2021 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, pentru angajarea răspunderii Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penale, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ca ilicite. Or, la materialele cauzei nu există nici-un act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale.

Prin urmare, conform prevederilor art. 254 alin. (1) Cod de procedură penală al RM ”organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului”.

A mai relatat că, conform art. 28 Cod de procedură penală al RM -, „procurorul și organul de urmărire penală au obligația, în limitele competenței lor, de a porni urmărirea penală în cazul în care sânt sesizate, în modul prevăzut de prezentul cod, că s-a săvârșit o infracțiune și de a efectua acțiunile necesare în vederea constatării faptei penale și a persoanei vinovate”.

Astfel, a notat că, pornirea urmăririi penale constituie o modalitate legală de desfășurare a urmăririi penale. Însăși pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț, punerea persoanei sub învinuire, etc., sunt doar niște măsuri procesuale care nu încalcă drepturile persoanei.

A mai menționat că, scopul urmăririi penale fiind bine definit de către legiuitor în art. 1 alin. (2) din Codul de procedură penală al RM, care explică necesității derulării acesteia ca mijloc de luptă contra criminalității, ca mijloc de existență și de menținere a unui drept.

A reiterat că, făcând o apreciere a prevederilor legale și a circumstanțelor de fapt și de drept, a constatat că în privința intimatului toate măsurile procesuale ce au fost întreprinse sunt prevăzute de lege, care sunt necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor.

A relevat că, instanțele judecătorești nu au luat în considerare pct. 14 din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral și material cauzat persoanelor deținute prin violarea art. 3, 5, 8 din convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale stabilește, conform căruia instanța civilă nu este în drept să examineze corectitudinea procedurilor de arestare, temeinicia deciziei de reținere sau gradul de motivare al actului prin care a fost dispusă arestarea, deoarece aceste chestiuni urmează a fi decise în cadrul

procedurilor penale.

A menționat că art. 5 § 1 din Convenție obligă statul nu numai să se abțină de la a aduce atingere drepturilor respective în mod activ, ci și să ia măsuri corespunzătoare pentru a proteja toate persoanele aflate sub jurisdicția sa potrive oricărei atingeri ilegale asupra acestor drepturi [El-Masri împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” (MC), pct. 239].

La 10 februarie 2021 prin intermediul oficiului poștal, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a notat că, organul de urmărire penală era obligat de a cerceta toate circumstanțele invocate în plângerea inițială, la fel, era obligat de a constata existența sau lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.

A susținut că, conform prevederilor art. 274, alin. (1) CPP al RM „Organul de urmărire penală sesizat în modul prevăzut în art. 262 și 273 dispune, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vre-una din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informînd despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv”.

A menționat că, toate acțiunile organului de urmărire penală au fost necesare pentru stabilirea circumstanțelor cazului și în scopul stabilirii adevărului.

A relevat că, s-a constatat ca raporturile de serviciu a lui Vitalie Rusu au încetat la 15 august 2013 conform ordinului, în timp ce vreun act administrativ cu privire la restabilirea sa în funcție lipsește. Prin urmare este inadmisibil calcularea și încasarea salariului pe perioada de după încetarea raporturilor de munca.

A susținut că, nu poate fi neglijat nici faptul că calculul prezentat de către SC „MavPrim” SRL, este salariul brut, iar reținerile obligatorii de stat (impozitele, asigurările medicale și sociale) nu au fost calculate. Mai mult, intimatul/reclamantul nu a prezentat alte probe, iar constatările instanței în acest sens sunt bazate pe declarațiile din ședința de judecată.

A menționat că, în situația din speță a existat o bănuială rezonabilă în comiterea unei infracțiuni. Mai mult, pedeapsa cu închisoarea a fost considerată condițională, stabilindu-i lui Vitalie Rusu un termen de proba de 3 ani.

A afirmat că, instanța de judecată nu trebuie să-și formeze o idee preconcepțată conform căreia presupusa încălcare a unui drept implică în mod obligatoriu și existența unui prejudiciu, este necesar de stabilit prin probe, dacă a existat în mod veridic un prejudiciu. Respectiv, un asemenea comportament are efect nociv nu doar pentru societate cât și pentru cadrul legal din motiv că se creează un precedent care cu trecerea timpului este tot mai greu de remediat.

A susținut că, Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procurorilor și ale instanțelor judecătorești în art.1 reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiuni ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, adică abaterile de la Codul de Procedură Penală a RM.

Art.2 al aceleași Legi prevede că prin acțiuni ilicite se înțelege „acțiuni sa

inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții ale organului de urmărire penală sau ale instanțelor de judecată, care exclude vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nici nu poate fi judecată, ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere di organul de urmărire penală sau din instanța de judecată manifestată prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale.”

A menționat că, toate acțiunile organului de urmărire penală au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale, totodată nefiind dovedită vinovăția organului de urmărire penală sau a procuraturii printr-o sentință judecătorească. Or, la materialele cauzei nu exista nici-un act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecata prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale.

A susținut că, instanța de fond și cea de apel au aplicat eronat prevederile legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procurorilor și ale instanțelor judecătorești, iar în cadrul procesului civil nu a fost demonstrat cu certitudine cuantumul atât a sumei de baza care o pretinde reclamantul, cât și cuantumul valorii de inflație, și sub alt aspect consideră că acțiunea este neîntemeiată, dat fiind faptul că în cadrul procesului civil nu s-au adus dovezi care ar confirma faptul cauzării daunei morale.

A considerat că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel eronat au aplicat normele de drept material și de drept procedural, pronunțînd hotărîri ilegale care urmează a fi casate, cu pronunțarea unei hotărîri noi prin care a anula cuantumul prejudiciului moral și cheltuieli de asistență juridică stabilite de instanța de fond și instanța de apel.

Prin notificarea din 18 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, a expediat copia recursului declarat de către Ministerul Justiției al RM, în adresa intimatului Rusu Vitalie și intervenientului accesoriu Procuratura Generală a RM(f.d.190), însă până la data examinării admisibilități recursurilor, nu au depus referință prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Tot prin aceeași notificare din 18 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expediat copia recursului declarat de către Procuratura Generală a RM în adresa intimatului Rusu Vitalie și Ministerului Justiției al RM (f.d.190), însă până la data examinării admisibilități recursurilor, nu au depus referință prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 24 noiembrie 2020 și a fost expediată copia deciziei participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal la 12 ianuarie 2021 (f.d.173), și recepționată de părții la data de 22.02.2021 și 24.04.2021 fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.174,175).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin urmare, cererile de recurs declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 01 februarie 2021 și de Procuratura Generală a Republicii Moldova la 10 februarie 2021, se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor declarate, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din considerentele ce urmează.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Procuratura Generală a Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Procuratura Generală a Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru